

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
по ПН 1.2. Педагогика, специалност „Теория на възпитанието и дидактика“,
обявен в ДВ, брой 23 от 19.03.2024 г.

с кандидат: гл. ас. д-р инж. Марлена Йорданова Данева
Член на научното жури: проф. д-р Мария Алексиева, Бургаски свободен университет

1. Обща характеристика на научноизследователската и научноприложната дейност на кандидата

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ участва един кандидат - гл. ас. д-р инж. Марлена Йорданова Данева. Тя е преподавател в катедра „Педагогика и мениджмънт“ на Инженерно-педагогически факултет – Сливен, при Техническия университет в София.

Представените от нея документи и публикации са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в ТУ – София.

Д-р Данева изпълнява минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Област 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика:

По група А – показател 1: През 2022 г. е защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" на тема: „Оптимизиране на процеса за привличане и приобщаване на деца и ученици - билингви в училище“ - **50 точки**.

По група В – показател 3: Представена е монография на тема „Интеркултурно образование в мултикултурна среда“ с рецензенти проф. д-р Румяна Неминска и проф. д-р Марина Николова, „Обнова-БТ сие“ - Сливен, ISBN 978-619-7445-56-5, COBISS.BG-ID 65097992 – **100 точки**.

По група Г:

Показател 5: На базата на защитения дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ е публикувана книгата „Модел на приобщаващ образователен процес в маргинализирани общности“ с рецензент проф. д-р Марина Николова, „Обнова-БТ сие“ - Сливен, ISBN 978-619-7445-57-2, COBISS.BG-ID 65097992 – **75 точки**.

Показател 6: Една статия, публикувана в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – **30 точки**.

Показател 7: Кандидатката представя 32 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, като седем от тях са със 100% нейно авторство – 7x10 – **70 точки**. Останалите 25 разработки са в съавторство с още един или двама изследователи и носят общо **114,98 точки**. Шест от публикациите са на английски език, а две – на руски език.

Общ брой точки по група Г - 289,98

По група Д – показател 13: Цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране - 25x5 – общо **125 точки**.

По група Е: Няма изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, но д-р Данева има участие в четири национални образователни проекта. Заедно с проф. Марина Николова е съавтор на учебника „Основи на педагогиката“, „Обнова-БТ сие“ - Сливен, 2022, ISBN 978-619-7445-57-2.

По група Ж – показател 23: Кандидатът представя справка за хорариума от 319 часа на водените от нея лекции в ИПФ – Сливен, по дисциплини от професионалното направление, в което е обявен конкурсът – общо **319 точки**.

От документите, представени от гл. ас. д-р Марлена Данева, става ясно, че по **общ брой точки (963,98)** тя надвишава минималните изисквания за длъжността „доцент“ (400 точки), както и изискванията, определени в приложението на ПУРЗАД в ТУ – София (430 точки).

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Д-р Марлена Данева е преподавател на основен трудов договор в ИПФ – Сливен, от 2020 г. Води лекции и семинарни упражнения в образователни програми за придобиване на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ по следните дисциплини: приобщаващо образование, методи за работа с деца и младежи в риск, взаимодействие със семейството, методи на педагогическите изследвания, основи на педагогиката, европейска и национална образователна политика, методика на обучението по компютърно моделиране в начален етап и други.

От представените документи става ясно, че тя е научен ръководител на 11 успешно защитили дипломанти от специалност „ПНУП“ в ОКС „Магистър“.

За участие в конкурса кандидатката представя разработки, които имат научно-теоретичен и практико-приложен характер за учебния процес. Това включва монографии, статии и доклади, които ориентират към умението ѝ да интегрира теоретични знания с практически умения в педагогическата практика.

3. Основни научни и научно-приложни приноси

Научните интереси на д-р Марлена Данева са концентрирани в няколко тематични области: интеркултурно образование, приобщаващо образование, работа в мултикултурна среда, здравно и гражданско образование и други.

Монография „Интеркултурно образование в мултикултурна среда“

С обем от 177 страници, монографията предлага концептуално, методологично и технологично изследване на интеркултурното образование. Авторката разработва иновативен педагогически модел за взаимодействие с родители в мултикултурна среда, който има за цел да формира положително отношение у учениците към процеса на обучение. Изследването доказва, че социално-педагогическата работа с родители в малки групи, ръководени от фасилитатори от самата общност, значително намалява броя на членовете на общността, които не подкрепят социалната и образователната интеграция на обучаемите.

Монографията не само излага теоретични аспекти, но и представя практически насоки за успешна интеркултурна педагогика. Чрез прилагане на предложените методи и модели, авторката демонстрира, как образователните институции могат ефективно да ангажират родителите и общността в процеса на обучение, което води до по-голяма подкрепа и активност в учебния процес. Този подход е полезен за училища и образователни центрове, които работят в контексти с висока степен на културно разнообразие.

Изследването подчертава включването на общността в образователния процес и показва, как ефективното сътрудничество между училището и родителите може да създаде по-приобщаваща и подкрепяща учебна среда. Монографията е ресурс както за академични изследователи, така и за

практици, които търсят начини да подобрят интеркултурното взаимодействие и да насърчат положителни социални промени чрез образование.

Книга „Модел на приобщаващ образователен процес в маргинализирани общности“

С обем от 140 страници, книгата предлага анализ и решения на проблеми, свързани с педагогическата работа в мултикултурна образователна среда сред маргинализирани общности. В нея се разглеждат основите на приобщаващото образование и се предлага палитра от методи за педагогическо взаимодействие с деца билинги. Фокусът е върху приобщаващото образование, реализирано като образователен процес чрез приложената организация на педагогическата дейност по апробирания модел.

Книгата демонстрира процеса на овластяване на хората от маргинализирани групи за постигане на собственото им благополучие и щастие, както и за връзката им с общността. Този модел не само подкрепя образователната интеграция, но и насърчава социалната ангажираност и устойчивост на маргинализираните общности.

Книгата е инструмент за педагози и социални работници, които се стремят да създадат приобщаваща и подкрепяща среда за всички ученици, независимо от техния социален или културен произход.

Представените статии

Авторката представя разнообразие от статии, които очертават различни аспекти на теоретичните и емпирични изследвания, на които тя се е посветила. Тези статии допълват монографията и книгата, като предоставят допълнителна информация и контекст за приложението на педагогически модели и подходи, разработени от авторката.

4. Значимост на приносите за науката и практиката

Получените резултати от изследванията на д-р Данева допринасят за обогатяване на педагогическата теория и практика главно в областта на интеркултурното и приобщаващото образование.

Те предоставят инструменти и методи за ефективна педагогическа работа в мултикултурни и маргинализирани среди, което е от съществено значение за съвременната образователна система.

5. Критични бележки и препоръки

Д-р Данева демонстрира постижения в своята научноизследователска и научноприложна дейност, но има няколко области, в които тя може да подобри своята работа:

1. **По-широко публикуване в международни реферирани списания:** Въпреки че има публикации в реферирани списания, допълнителни публикации в международни реферирани списания биха увеличили видимостта и признанието на нейните научни постижения. Това ще позволи на нейната работа да достигне до по-широка аудитория и да бъде цитирана от други изследователи.
2. **Повишаване на интердисциплинарните изследвания:** Интеграцията на педагогическите изследвания с други научни области, като психология, социология или информационни технологии, би могла да донесе нови перспективи и иновации в образователната практика. Така ще се създадат по-богати и многопластови изследвания, които ще допринесат за по-добро разбиране и решение на комплексни образователни проблеми.

3. **Разширяване на изследванията върху дигиталното образование:** В условията на нарастваща дигитализация, изследванията върху ефективността на онлайн и хибридните модели на обучение в контекста на интеркултурното и приобщаващото образование биха били полезни. Разработването на методики и стратегии за успешна интеграция на дигитални технологии в образователния процес е област с голям потенциал за развитие.
4. **Разширяване на публикационната активност пряко в областта на теорията на възпитанието и дидактиката:** Това е важно за пълното покриване на предназначението на конкурса. Публикации, които задълбочено изследват основите и методите на възпитанието и дидактиката, биха предоставили значим принос към тези ключови области на педагогическата наука.

Резултатите от научноизследователската и научноприложната дейност на гл. ас. д-р Марлена Данева показват, че тя може да продължи да се развива като учен със собствен стил и принос в областта на педагогическата наука. Нейният потенциал за развитие в споменатите области би могъл да доведе до по-значими резултати и иновации в образованието.

Заклучение

С оглед на посочените изследователски качества, преподавателска кариера и професионален опит на **гл. ас. д-р Марлена Данева**, оценявам положително кандидатурата ѝ за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика) за нуждите на катедра „Педагогика и мениджмънт“ на Инженерно-педагогически факултет – Сливен, при Техническия университет в София.

Изготвил становището: .....

проф. д-р Мария Алексиева

15.06.2024 г.

гр. Бургас

OPINION

by competition for the academic position of "Associate Professor" according to PN 1.2. Pedagogy, specialty "Theory of education and didactics", announced in SG No. 23 of March 19, 2024.

**with candidate: chap. Marlena Yordanova Daneva, assistant professor, Ph.D.
Member of the scientific jury: Prof. Dr. Maria Aleksieva, Burgas Free University**

1. General Characteristics of the Candidate's Research and Applied Scientific Activity

The competition for the academic position of "Associate Professor" has one candidate - Assist. Prof. Dr. Eng. Marlena Yordanova Daneva. She is a lecturer in the Department of "Pedagogy and Management" at the Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, at the Technical University of Sofia.

The documents and publications submitted by her comply with the requirements of the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Law for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Regulations for the Conditions and Procedures for Holding Academic Positions at the Technical University of Sofia.

Dr. Daneva meets the minimum requirements for the academic position of "Associate Professor" in Area 1. Pedagogical Sciences, Professional Field 1.2. Pedagogy:

- **Group A – Indicator 1:** In 2022, she defended her dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" on the topic: "Optimizing the Process of Attracting and Integrating Bilingual Children and Students into School" - 50 points.

- **Group B – Indicator 3:** A monograph titled "Intercultural Education in a Multicultural Environment" was presented, reviewed by Prof. Dr. Romyana Neminiska and Prof. Dr. Marina Nikolova, "Obnova-BT Sie" - Sliven, ISBN 978-619-7445-56-5, COBISS.BG-ID 65097992 – 100 points.

- Group G:

- *Indicator 5:* Based on the defended dissertation for the award of the "Doctor" degree, the book "Model of Inclusive Educational Process in Marginalized Communities" was published, reviewed by Prof. Dr. Marina Nikolova, "Obnova-BT Sie" - Sliven, ISBN 978-619-7445-57-2, COBISS.BG-ID 65097992 – 75 points.

- *Indicator 6:* One article published in scientific journals, referred to and indexed in world-renowned databases with scientific information – 30 points.

- *Indicator 7:* The candidate presents 32 articles and papers published in non-refereed journals with scientific review, seven of which are entirely authored by her – 7x10 – 70 points. The remaining 25 works are co-authored with one or two other researchers and collectively contribute 114.98 points. Six of the publications are in English, and two are in Russian.

- **Total points for Group G** - 289.98

- **Group D – Indicator 13:** Citations or reviews in non-refereed journals with scientific review - 25x5 – a total of 125 points.

- **Group E:** There are no specific requirements for the position of "Associate Professor," but Dr. Daneva has participated in four national educational projects. Along with Prof. Marina Nikolova, she co-authored the textbook "Foundations of Pedagogy," "Obnova-BT Sie" - Sliven, 2022, ISBN 978-619-7445-57-2.

- **Group Zh – Indicator 23:** The candidate presents a reference for 319 hours of lectures conducted by her at the Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, on disciplines from the professional field in which the competition is announced – a total of 319 points.

From the documents presented by Assist. Prof. Dr. Marlena Daneva, it is clear that she exceeds the minimum requirements for the position of "Associate Professor" (400 points) **with a total of 963.98 points, as well as the requirements specified in the appendix to the Regulations for the Implementation of the Law for the Development of the Academic Staff at the Technical University of Sofia (430 points).**

2. Assessment of the Candidate's Pedagogical Training and Activity

Dr. Marlena Daneva has been a full-time lecturer at the Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, since 2020. She conducts lectures and seminars in educational programs for obtaining Bachelor's and Master's degrees in the following disciplines: inclusive education, methods for working with children and youth at risk, interaction with the family, methods of pedagogical research, foundations of pedagogy, European and national educational policy, methodology of teaching computer modeling in primary education, and others.

The documents indicate that she has been the scientific advisor for 11 successfully defended graduates from the specialty "Preschool and Primary School Pedagogy" in the Master's degree.

For the competition, the candidate presents works with both theoretical and practical applications for the educational process. This includes monographs, articles, and papers that demonstrate her ability to integrate theoretical knowledge with practical skills in pedagogical practice.

3. Main Scientific and Applied Scientific Contributions

Dr. Marlena Daneva's scientific interests are concentrated in several thematic areas: intercultural education, inclusive education, working in a multicultural environment, health and civic education, and others.

- Monograph "Intercultural Education in a Multicultural Environment"***: With a volume of 177 pages, the monograph offers a conceptual, methodological, and technological examination of intercultural education. The author develops an innovative pedagogical model for interaction with parents in a multicultural environment, aimed at forming a positive attitude among students towards the learning process. The study proves that social-pedagogical work with parents in small groups, led by facilitators from the community, significantly reduces the number of community members who do not support the social and educational integration of learners.

- The monograph not only outlines theoretical aspects but also provides practical guidelines for successful intercultural pedagogy. By applying the proposed methods and models, the author demonstrates how educational institutions can effectively engage parents and the community in the educational process, leading to greater support and activity in the learning process. This approach is beneficial for schools and educational centers working in contexts with high cultural diversity.

- The research emphasizes community inclusion in the educational process and shows how effective collaboration between the school and parents can create a more inclusive and supportive learning environment. The monograph serves as a resource for both academic researchers and practitioners seeking ways to improve intercultural interaction and promote positive social change through education.

- Book "Model of Inclusive Educational Process in Marginalized Communities": With a volume of 140 pages, the book offers an analysis and solutions to issues related to pedagogical work in a multicultural educational environment among marginalized communities. It discusses the foundations of inclusive education and provides a range of methods for pedagogical interaction with bilingual children. The focus is on inclusive education implemented as an educational process through the applied organization of pedagogical activity based on the tested model.

- The book demonstrates the process of empowering marginalized groups to achieve their well-being and happiness, as well as their connection with the community. This model not only supports educational integration but also promotes social engagement and resilience among marginalized communities.

- The book is a tool for educators and social workers aiming to create an inclusive and supportive environment for all students, regardless of their social or cultural background.

- Presented Articles: The author presents a variety of articles that highlight different aspects of her theoretical and empirical research. These articles complement the monograph and the book, providing additional information and context for the application of pedagogical models and approaches developed by the author.

4. Significance of Contributions to Science and Practice

The results of Dr. Daneva's research contribute to enriching pedagogical theory and practice, primarily in the field of intercultural and inclusive education. They provide tools and methods for effective pedagogical work in multicultural and marginalized environments, which is essential for the modern educational system.

5. Critical Remarks and Recommendations

Dr. Daneva demonstrates achievements in her research and applied scientific activities, but there are several areas where she can improve her work:

1. Wider Publication in International Refereed Journals: Although she has publications in refereed journals, additional publications in international refereed journals would increase the visibility and recognition of her scientific achievements. This will allow her work to reach a broader audience and be cited by other researchers.

2. Enhancing Interdisciplinary Research: Integrating pedagogical research with other scientific fields, such as psychology, sociology, or information technology, could bring new perspectives and innovations to educational practice. This will create richer and more multifaceted research, contributing to better understanding and solving complex educational problems.

3. Expanding Research on Digital Education: In the context of increasing digitalization, research on the effectiveness of online and hybrid learning models in the context of intercultural and inclusive education would be useful. Developing methodologies and strategies for the successful integration of digital technologies in the educational process is an area with great potential for development.

4. Increasing Publication Activity Directly in the Field of Theory of Education and Didactics: This is important for fully meeting the requirements of the competition. Publications that thoroughly explore the foundations and methods of education and didactics would provide a significant contribution to these key areas of pedagogical science.

The results of Assist. Prof. Dr. Marlena Daneva's research and applied scientific activities show that she can continue to develop as a scholar with her own style and contribution to the field of pedagogical science. Her potential for development in the mentioned areas could lead to even more significant results and innovations in education.

Conclusion

Given the research qualities, teaching career, and professional experience of Assist. Prof. Dr. Marlena Daneva, I positively assess her candidacy for the academic position of "ASSOCIATE PROFESSOR" in the field of higher education: 1. Pedagogical Sciences, Professional Field 1.2. Pedagogy (Theory of Education and Didactics) for the needs of the Department of "Pedagogy and Management" at the Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, at the Technical University of Sofia.

Prepared by: .....
Prof. Maria Aleksieva, PhD.

15.06.2024
Burgas